Mottagare
Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.sof@regeringskansliet.se

Datum
2026-11-04

Diarienummer
RS261306

Region Hallands yttrande över Promemoria *Slutredovisning av tilläggsuppdraget om stärkt samverkan mellan socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatri i brottsförebyggande syfte* (Ds 2026:18)

Socialdepartementets diarienummer: S2026/01742

Region Hallands sammanfattande bedömning

Region Halland tillstyrker i huvudsak promemorians förslag om stärkt samverkan mellan socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatri i brottsförebyggande syfte och delar i stort utredningens bedömningar. Samtidigt bedömer Region Halland att delar av förslagen behöver vidareutvecklas och förtydligas för att intentionen i promemorian ska säkerställas.

Region Halland är i huvudsak positiv till förslagen om nationellt kunskapsstöd, regionala konsultationsfunktioner och utvecklade samverkansformer, men bedömer att förutsättningarna för genomförande behöver stärkas såsom nationella kompetenshöjande insatser och tydligare stöd avseende juridik, sekretess och informationsdelning. Kunskapsunderlaget bör även tydliggöra barn- och jämställdhetsperspektivet, stärka sambandet mellan ungdomsbrottslighet och olika faktorer hos barnet samt i en högre utsträckning belysa berörda grupper barn genomgående i utredningen.

Vidare bedömer Region Halland att det saknas tillräckligt underlag för slutsatsen att förslagen inte medför ekonomiska konsekvenser för regionerna.

För att säkerställa en jämlik och långsiktigt hållbar utveckling framhåller slutligen Region Halland att en nationell spridning av förslagen i promemorian, bör föregås av utvärderingar av effekt, kostnader och resursåtgång där skillnader i regioners förutsättningar beaktas.

Yttrande

1 Sammanfattning

Region Halland anser att förslagen i promemorian över lag har ett barnrättsperspektiv. Perspektivet skulle dock stärkas ytterligare genom ett tydligare jämställdhetsperspektiv, ett nationellt kunskapsstöd som utgår från en prövning av barnets bästa samt en fördjupad analys av hur lagändringar har påverkat utvecklingen av ungdomskriminaliteten.

För att förslagen ska få avsedd effekt ser Region Halland behov av nationella kompetenshöjande insatser såsom förstärkt stöd i frågor som rör juridik, sekretess och informationsdelning.

Adress: Region Halland, Box 517, 301 80 Halmstad
Besöksadress: Södra vägen 9
Telefon: 035-13 48 00

E-post: regionen@regionhalland.se
Webb: regionhalland.se
Org. Nr: 232100–00115

8.1 Psykisk ohälsa och kriminalitet

Region Halland anser att promemorians beskrivning av sambanden mellan psykisk ohälsa, våldsutsatthet och kriminalitet bör analyseras ytterligare. Sambanden mellan psykisk ohälsa, fysisk ohälsa, mortalitet, neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och kriminalitet bör också belysas utförligare.

Vidare anser Region Halland att promemorian bör kompletteras med kunskap om barndomstrauman som en central bakomliggande riskfaktor och som en möjlig förklaring till delar av den psykiska ohälsa som förekommer hos målgruppen. Därutöver bör skyddande faktorer, såsom närvarande och trygga vårdnadshavare samt tillgång till föräldraskapsstöd, tydliggöras.

Region Halland bedömer även att syskon till unga som involverats i kriminalitet är en viktig riskgrupp som bör uppmärksammas. Aktuell forskning inom dessa områden bör beaktas och återspeglas i promemorian.

8.2 Våldsutsatthet och kriminalitet

Då det kan få betydande konsekvenser för barns och ungas psykiska hälsa, utveckling och framtida riskutsatthet anser Region Halland att konsekvenserna för ett barn eller ung individ som bevittnar våld, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i nära relationer behöver tydliggöras.

11.2 Workshop med barn och unga

Region Halland bedömer att underlaget hade stärkts genom att fler barn och unga involverats i arbetet. Det begränsade antalet intervjuer väcker frågor om urvalets representativitet och om de perspektiv som ligger till grund för förslagen är tillräckligt breda. Särskild vikt bör läggas på att inkludera grupper av barn och unga som riskerar att marginaliseras eller som riskerar att komma till tals i mindre utsträckning.

12.2 Ett nationellt kunskapsstöd till regioner och kommuner samt lättillgängliga kunskapshöjande insatser

Region Halland välkomnar förslaget i stort men bedömer att underlaget bör beakta framgångsfaktorerna från redan etablerade samverkansformer. Erfarenheter från Barnahus visar att återkommande tvärprofessionella nationella utbildningar, nätverksträffar och konferenser har visat sig vara viktiga för att skapa en gemensam kunskapsbas och förtroende som stärkt utvecklandet av fungerande samverkansstrukturer.

Vidare anser Region Halland att kunskapsstödet bör kompletteras med kunskap om barn och unga som inte vågar berätta om sin våldsutsatthet, har neuropsykiatriska funktionsnedsättningar eller intellektuell funktionsnedsättning. Promemorian bör även tydligare beakta barns och ungas delaktighet, bedömningen av barnets bästa samt behovet av kulturella och språkliga anpassningar.

12.3 Inrätta en professionsstödjande konsultationsfunktion i samtliga regioner för rådgivning och hänvisning avseende psykisk ohälsa hos barn och unga

Region Halland ser positivt på förslaget om regionala konsultationsfunktioner men framhåller att tillgång till specialistkompetens hos samtliga berörda huvudmän är en grundläggande förutsättning för en väl fungerande samverkan. För att stärka förutsättningarna för en jämbördig samverkan som säkerställer att barn och unga får rätt stöd från rätt verksamhet i rätt tid bör därför möjligheten att etablera regionala konsultativa funktioner inom socialtjänsten övervägas.

12.4 Vidareutveckla samverkansformen SSPF samt utveckla, sprida, förvalta och följa upp arbetet med SSPF och SIG

Region Halland efterfrågar en tydligare motivering till varför delegationen valt SSPF som utgångspunkt för den föreslagna samverkansmodellen. Barnahus är den samverkansmodell mellan socialtjänst, polis och hälso- och sjukvård som är bredast implementerat i Sverige idag. Erfarenheter från Barnahus som modell bär därför analyseras och utgöra ett alternativ eller komplement till den föreslagna utvecklingen av SSPF-R. Vidare vill Region Halland framhålla att huvudmännens olika förutsättningarna och rättsliga ramar för samverkan och informationsdelning bör beaktas vid genomförandet av SSPF-R.

Avseende Nationella rekommendationer för när regionen bör delta i SSPF bedömer Region Halland att i de kommande rekommendationer bör vägledning om samverkan, informationsdelning, samtycke samt risken för informellt tvång i samverkansarbetet tydliggöras. Stöden bör även belysa tillämpningen av de nya sekretessbrytande bestämmelserna som gäller vid brott och de undantag som fortsatt gäller för hälso- och sjukvårdssekretessen.

Region Halland anser att en fortsatt nationell implementering av SSPF och sociala insatsgrupper (SIG) bör föregås av en samlad utvärdering av metodernas effekter, kostnadseffektivitet och resursbehov. Långsiktiga satsningar bör i första hand riktas mot arbetssätt vars nytta har kunnat påvisas genom forskning eller systematisk uppföljning och där resultaten bedöms motivera de resurser som krävs.

Region Halland ser positivt på en nationell spridning av erfarenheter från verksamheter inom BUP avseende allvarligt normbrytande beteende (ANB). Samtidigt vill Region Halland framhålla att förslaget i begränsad utsträckning belyser hur modellen kan anpassas till regioner med andra förutsättningar eller utan samma närhet till universitet och forskningsmiljöer. Särskild hänsyn bör tas till skillnader i möjligheter för att bemanna konsultationsteam, variationer i patientunderlag samt regionala förutsättningar i de delar av landet där SiS-verksamheter, häkten som tar emot barn eller särskilda ungdomshem saknas.

Region Halland bedömer att en vidareutveckling av individbaserad systematisk uppföljning (ISU) för SSPF och sociala insatsgrupper (SIG), liksom ett nationellt stöd till kommuner som önskar införa arbetssätten, utgör viktiga förutsättningar för en fortsatt implementering och spridning av modellerna. Region Halland anser vidare att Patientregistret (PAR) bör utvecklas för att möjliggöra uppföljning av barn och unga med diagnoser som trotssyndrom och uppförandestörning, inklusive i vilken utsträckning målgruppen får tillgång till evidensbaserade insatser och behandlingsmetoder.

13.5 Konsekvenser av förslagen utifrån ett barnrättsperspektiv

Region Halland anser att barnets bästa och barns delaktighet bör tydliggöras ytterligare, särskilt vid utvecklande av nya samverkansformer. Delegationens workshop med barn och unga bedöms inte ge ett tillräckligt underlag för att analysera förslagens konsekvenser.

Region Halland anser vidare att förslagen behöver kopplas till Socialstyrelsens och Skolverkets arbete med tidiga samordnade insatser (TSI).

13.6 Konsekvenser av lämnade förslag för jämställdheten

Region Halland anser att jämställdhetsperspektivet bör beaktas utförligare i promemorian, då en djupare analys av skillnader hos flickor/unga kvinnor och pojkar/unga män, stärker förutsättningarna för behovsanpassade insatser baserade på könsspecifika faktorer hos målgruppen.

14.1 Nationellt stöd gällande arbetssätt och insatser

Region Halland framhåller vikten av att skola och polis inkluderas i det nationella kunskapsstödet för att skapa gemensamma förutsättningar för samverkan mellan berörda aktörer.

13.2.1 Ekonomiska konsekvenser för kommuner och regioner

Region Halland anser att det saknas tillräckligt underlag för slutsatsen att förslagen inte medför ekonomiska konsekvenser för regionerna.

Vidare bedömer Region Halland att finansiering av långsiktiga uppdrag inom det brottsförebyggande arbetet genom tidsbegränsade statsbidrag är mindre ändamålsenlig. Detta försvårar uppbyggnad och vidmakthållande av den kompetens och de samverkansrelationer som en fungerande samverkansstruktur mellan huvudmännen förutsätter.

Slutligen vill Region Halland framhålla att utredningen i högre grad bör beakta att förutsättningar för samverkan, patientunderlag samt behov av utbildning, handledning och kvalitetsutveckling skiljer sig väsentligt mellan olika regioner och medför att mindre regioner riskerar att få proportionellt högre kostnader för att genomföra förslagen, något som bör beaktas om resurser tilldelas.

Mikaela Waltersson	Krister Björkegren
Regionstyrelsens ordförande	Regiondirektör